

4. Thirty Years of Sustainability Reporting: Insights, Gaps and an Agenda for Future Research Through a Systematic Literature Review. *Sustainability*. 2024. Vol. 16(23). P. 10750.
5. Research trend in Sustainable Development Goals reporting: a systematic literature review. *Environmental Science and Pollution Research*. 2023.

Науковий керівник: Костякова А. А., к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ

Ціль сталого розвитку №8: Гідна праця та економічне зростання

Савон А. С. sad.morfi15@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Управління державним боргом є ключовим елементом фінансової політики будь-якої країни, зокрема України, де державний борг є важливим джерелом фінансування дефіциту бюджету, а також інструментом макроекономічної стабільності. Ефективне управління боргом дозволяє знизити вартість обслуговування запозичень, уникати ризиків, пов'язаних із валютними та відсотковими коливаннями, і забезпечувати своєчасне погашення зобов'язань. В Україні за управління державним боргом відповідає Міністерство фінансів, яке реалізує боргову політику згідно з затвердженими стратегіями та в межах положень Бюджетного кодексу.

Державний борг України поділяється на внутрішній і зовнішній. Внутрішній борг формується за рахунок розміщення облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП) на території країни, тоді як зовнішній – через залучення позик від міжнародних фінансових організацій, випуск єврооблігацій, кредитів від іноземних урядів та комерційних банків. Станом на 2024 рік структура боргу залишається майже рівномірною, але спостерігається зростання частки зовнішнього боргу, зокрема, через війсьні потреби та падіння доходів бюджету [2].

Управління боргом в Україні здійснюється відповідно до Стратегії управління державним боргом, яка оновлюється щонайменше раз на три роки. У документі визначаються цілі, напрями роботи, підходи до залучення фінансування та механізми контролю за ризиками. Основними цілями є забезпечення потреб державного бюджету у фінансуванні, мінімізація витрат на обслуговування боргу, диверсифікація джерел запозичень, подовження середньозваженого строку боргового портфеля та зменшення валютних ризиків [1].

Правове регулювання управління державним боргом здійснюється Бюджетним кодексом України, в якому чітко окреслено повноваження органів державної влади щодо запозичень, граничні обсяги боргу, порядок надання державних гарантій, а також принципи прозорості та звітності у сфері боргової політики [3].

Ключову роль у забезпеченні фінансової дисципліни та контролю за державним боргом відіграє Державна казначейська служба України, яка веде облік державного боргу, контролює платежі за зобов'язаннями, а також звітує про виконання бюджетних програм, пов'язаних із запозиченнями [2]. Її функціонування забезпечує належне казначейське обслуговування запозичених коштів та прозорість бюджетного процесу.

Управління державним боргом також включає оцінку його сталості та ризиків. Україна активно взаємодіє з міжнародними партнерами – такими як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський Союз – у питаннях залучення фінансування на пільгових умовах. Водночас зовнішні запозичення несуть ризики, пов'язані з валютними коливаннями, політичними умовами, обмеженнями щодо використання коштів. Світовий банк регулярно публікує показники боргового навантаження України у порівнянні з іншими країнами, що

дозволяє аналізувати динаміку й ефективність боргової політики [4].

Контроль за законністю використання запозичених коштів здійснює Рахункова палата України, яка проводить аудит державного боргу, аналізує відповідність управлінських рішень стратегіям та нормативно-правовій базі, а також звітує перед Верховною Радою [5]. Звіти Рахункової палати містять рекомендації щодо покращення прозорості та ефективності управління державними запозиченнями.

Таким чином, ефективне управління державним боргом України вимагає комплексного підходу, що включає стратегічне планування, постійний моніторинг, забезпечення прозорості та контролю з боку як національних органів, так і міжнародних партнерів. У сучасних умовах важливо не лише забезпечити фінансування потреб бюджету, але й не допустити боргової кризи в довгостроковій перспективі.

Управління державним боргом України є критично важливим для забезпечення макроекономічної стабільності, фінансової безпеки та ефективного функціонування державних фінансів. В умовах зовнішніх викликів ключовим залишається дотримання принципів прозорості, контролю та стратегічного планування з боку держави.

Список використаних джерел

1. Бороденко Т. Н. Боргова політика України в умовах збройного конфлікту. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 12. С. 88-95.
2. Державна казначейська служба України. Офіційний сайт. URL: <https://www.treasury.gov.ua/> (дата звернення 30.04.2025).
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010р. № 2456-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення 30.04.2025).
4. Світовий банк – Public Debt Statistics: Ukraine. URL: <https://data.worldbank.org/country/ukraine> (дата звернення 30.04.2025).
5. Рахункова палата України – Звіти про аудит державного боргу. URL: <https://rp.gov.ua/home/> (дата звернення 30.04.2025).

Науковий керівник: Чкан І. О., к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Ціль 9: Інновації та інфраструктура

Скиба С. І. stason2801@gmail.com

Бухгалтерський баланс є одним із ключових фінансових документів, який відображає стан активів, зобов'язань і власного капіталу підприємства на певну дату. Він є основою для аналізу фінансового стану компанії, оцінки її стійкості та ліквідності.

Структура бухгалтерського балансу складається з двох основних частин: активів (що належить підприємству) та пасивів (джерела фінансування активів, зокрема власний капітал і зобов'язання).

$$\text{Активи} = \text{Власний капітал} + \text{Зобов'язання} \quad [1]$$

Основний принцип бухгалтерського балансу – **рівновага** між активами та пасивами. Це означає, що всі ресурси підприємства (активи) мають своє джерело фінансування (пасиви). Якщо підприємство залучає нові фінансові ресурси (наприклад, бере кредит або отримує інвестиції), це впливає на відповідні статті балансу, зберігаючи рівновагу.

Таким чином, структура балансу забезпечує повну картину фінансового стану підприємства, дозволяючи аналізувати його платоспроможність, ліквідність та фінансову